

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 342.6

Слободян Володимир Ярославович

кандидат наук з державного управління,

доцент кафедри економіки і права

Національний університет харчових технологій

Slobodian Volodymyr

PhD, Associate Professor of the Department of Economics and Law

National University of Food Technologies

Корінний Сергій Олександрович

кандидат юридичних наук, доцент кафедри економіки і права

Національний університет харчових технологій

Korinnyi Serhiy

PhD, Associate Professor of the Department of Economics and Law

National University of Food Technologies

**АНТИКОРУПЦІЙНА РЕФОРМА ТА ПІДСИЛЕННЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ СПРОМОЖНОСТЕЙ СИСТЕМИ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ANTI-CORRUPTION REFORM AND STRENGTHENING OF
MANAGEMENT CAPACITIES OF THE SYSTEM OF BODIES OF THE
STATE TAX SERVICE OF UKRAINE**

Анотація. Вступ. Вироблення та забезпечення ефективної антикорупційної політики та запобігання корупції в системі органів Державної податкової служби України (далі ДПС) є одним із ключових завдань, яке ставиться міжнародними партнерами перед українською владою в контексті пришвидшення темпів євроінтеграції та наближення

вітчизняної податкової системи та юрисдикції до правових стандартів, норм та правил податкових систем та юрисдикції країн Європейського Союзу. Важливим фактором, який обумовлює впровадження антикорупційної реформи в системі органів ДПС є також та роль, яку покликані відіграти органи ДПС в цей критичний для української держави час, яка особливо гостро потребує сьогодні значного покращення адміністрування податків, зборів та інших законодавчо закріплених платежів для повноцінного та безперебійного забезпечення виконання завдань та функцій, а особливо забезпечення національної безпеки та оборони.

Мета. Метою дослідження є аналіз ініціатив уряду, спрямованих на реформування податкової системи в частині вдосконалення адміністрування податків, покращення сервісних спроможностей ДПС, привнесення публічно управлінських підходів у її діяльність в контексті реалізації комплексу заходів антикорупційної політики, покликаній забезпечити прозорість, доброчесність та новий рівень ефективності податково-публічного адміністрування.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1. нормативно-правові акти, які закріплюють адміністративно-правові інструменти, підходи і механізми впровадження та реалізації антикорупційної реформи ДПС; 2. теоретико-доктринальні напрацювання вчених, в яких висвітлюється досліджувана нами наукова проблематика, зокрема проблемні питання походження, природи та сутності корупції, її деструктивний вплив на систему публічного управління, особливості функціонування ДПС та заходи запобігання корупції в системі служби.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: аналіз, синтез, дедукція, індукція (для отримання цілісного кругозору та забезпечення необхідного масштабу дослідження системи органів ДПС, оцінки особливостей її функціонування, доступності та

прозорості процедур надання сервісних послуг суб'єктам господарювання та іншим клієнтам); порівняльний метод (для забезпечення можливості проведення порівняння положень правових актів з питань правового регулювання антикорупційної політики); логічного узагальнення (для формулювання умовиводів та висновків наукового дослідження).

Результати. У науковій статті досліджено політико - правову природу корупції, її вплив на функціонування органів ДПС; проаналізовано існуюче антикорупційне законодавче поле; розглянуто окремі аспекти «Антикорупційної програми ДПС на 2023-2025 роки»; проаналізовано «Національну стратегію доходів України до 2030 року» в частині антикорупційних політик та заходів посилення управлінських спроможностей з адміністрування податків, зборів, платежів органами ДПС; проведено порівняльний аналіз впровадженої антикорупційної політики в системі ДПС на предмет її відповідності стандартам та антикорупційним практикам країн ЄС.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях та розвідках пропонується зосередитися на висвітленні таких концепцій публічного управління, як «new public management», «good governance», «e-governance» під кутом зору впливу їх концептуально-доктринального ядра на реформування ДПС як складової частини єдиної системи публічного управління та адміністрування держави.

Ключові слова: податкова система, державна податкова служба, податкове адміністрування, публічне управління, запобігання корупції, антикорупційна реформа, європейська інтеграція.

Summary. *Introduction. Developing and ensuring an effective anti-corruption policy and preventing corruption in the system of bodies of the State Tax Service of Ukraine is one of the key tasks set by international partners for the Ukrainian authorities in the context of accelerating the pace of European*

integration and bringing the domestic tax system and jurisdiction closer to the legal standards, norms and rules of the tax systems and jurisdiction of the European Union countries. An important factor determining the implementation of anti-corruption reform in the system of State Tax Service bodies is also the role that State Tax Service bodies are called upon to play at this critical time for the Ukrainian state, which is particularly in urgent need of significant improvement in the administration of taxes, fees and other legally established payments for the full and uninterrupted fulfillment of tasks and functions, and especially ensuring national security and defense.

Purpose. The purpose of the study is to analyze government initiatives aimed at reforming the tax system in terms of improving tax administration, improving the service capabilities of the State Tax Service, and introducing public management approaches into its activities in the context of implementing a set of anti-corruption policy measures designed to ensure transparency, integrity, and a new level of efficiency in tax and public administration.

Materials and methods. The materials of the study are: 1. Regulatory and legal acts that establish administrative and legal instruments, approaches and mechanisms for the implementation and implementation of the anti-corruption reform of the State Tax Service; 2. Theoretical and doctrinal developments of scientists, which highlight the scientific issues we are studying, in particular the problematic issues of the origin, nature and essence of corruption, its destructive impact on the public administration system, the peculiarities of the functioning of the State Tax Service and measures to prevent corruption in the service system.

The following scientific methods were used in the research process: analysis, synthesis, deduction, induction (to obtain a holistic perspective and ensure the necessary scale of research into the system of State Tax Service bodies, to assess the features of its functioning, accessibility and transparency of procedures for providing services to business entities and other clients);

comparative method (to ensure the possibility of comparing the provisions of legal acts on issues of legal regulation of anti-corruption policy); logical generalization (to formulate conclusions and conclusions of scientific research).

Results. The scientific article examines the political and legal nature of corruption, its impact on the functioning of the State Tax Service; analyzes the existing anti-corruption legislative field; considers certain aspects of the «Anti-Corruption Program of the State Tax Service for 2023-2025»; analyzes the «National Revenue Strategy of Ukraine until 2030» in terms of anti-corruption policies and measures to strengthen management capabilities in the administration of taxes, fees, and payments by the State Tax Service; conducts a comparative analysis of the implemented anti-corruption policy in the State Tax Service system for its compliance with the standards and anti-corruption practices of EU countries.

Discussion. In further scientific research and explorations, it is proposed to focus on highlighting such concepts of public administration as «new public management», «good governance», «e- governance» from the perspective of the impact of their conceptual and doctrinal core on the reform of the State Tax Service as a component of a unified system of public management and state administration.

Key words: *tax system, state tax service, tax administration, public administration, corruption prevention, anti-corruption reform, european integration.*

Постановка проблеми. Прогресивний розвиток суспільства і держави можливий за умови функціонування ефективної та прозорої системи державного управління. Невід’ємною складовою побудови інституційно спроможної і сильної держави є вироблення та впровадження політики протидії такому соціальному явищу, як корупція. Особливої актуальності зазначені заходи набувають в наш час – час складних

перетворень і змін парадигм розвитку державно-політичного українського організму [1].

Корупція – це один із елементів соціальної дійсності, вплив якого поширюється на переважну більшість населення практично в усіх країнах світу, девальвуючи систему соціальних цінностей і пріоритетів, потреб та інтересів практично всіх сфер суспільного життя та форм суспільної свідомості [2]. Відповідно до п.6 ч.1 ЗУ «Про запобігання корупції», корупція – це використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [3].

Вироблення та забезпечення ефективної антикорупційної політики та запобігання корупції в системі органів Державної податкової служби України (далі ДПС) є одним із ключових завдань, яке ставиться міжнародними партнерами перед українською владою в контексті пришвидшення темпів євроінтеграції та наближення вітчизняної податкової системи та юрисдикції до правових стандартів, норм та правил податкових систем та юрисдикції країн Європейського Союзу.

Ще одним важливим фактором, який обумовлює впровадження антикорупційної реформи в системі органів ДПС, є та роль, яку покликані відіграти органи ДПС в цей критичний для української держави час, яка особливо гостро потребує сьогодні значного покращення адміністрування податків, зборів та інших законодавчо закріплених платежів для

повноцінного та безперебійного забезпечення виконання завдань та функцій, а особливо забезпечення національної безпеки та оборони.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковий інтерес в дослідженні такого явища, як корупція в системі органів державного управління, в тому числі в системі ДПС, проявляли такі вчені, як: Бондар І. [1], Баштанник В. [13], Василевич В. [7], Василевська Т. [7], Горник В. [1], Головкін Б. [9], Гетманцев Д. [11], Кравченко С. [1], Кучерявенко М. [11], Ковбасюк Ю. [7], Липовська Н. [13], Серьогін С. [13], Шостко О. [9] та ін..

В працях зазначених вчених окреслена як антикорупційна проблематика в діяльності органів державного управління, так і безпосередньо пов'язана з нею проблематика пошуку оптимальних шляхів покращення та посилення публічно-правової управлінської складової в діяльності органів державної влади.

Формулювання цілей статті. Автор ставить перед собою за мету дослідити політико - правову природу корупції, її вплив на функціонування органів ДПС; проаналізувати існуюче антикорупційне законодавче поле; розглянути окремі аспекти «Антикорупційної програми ДПС на 2023-2025 роки»; проаналізувати «Національну стратегію доходів України до 2030 року» в частині антикорупційних політик та заходів посилення управлінських спроможностей з адміністрування податків, зборів, платежів органами ДПС; провести порівняльний аналіз впровадженої антикорупційної політики в системі ДПС на предмет її відповідності стандартам та антикорупційним практикам країн ЄС.

Виклад основного матеріалу. Комплекс антикорупційних заходів, які передбачає урядова реформа податкової системи, прописані в п.4.2. Національної стратегії доходів України (далі НСДУ) «Зміст заходів податкового адміністрування» [4]. В п. 4.2.1. «Посилення доброчесності», який поділяється на п.п.4.2.1.(а) «Антикорупційна програма та протидія випадкам корупції» та п.п.4.2.1.(в) «Підвищення довіри громадськості та

створення позитивного іміджу ДПС», іде мова про необхідність підвищення довіри громадськості до контролюючих органів та створення позитивного іміджу ДПС, наводяться приклади проблем, які потребують вирішення у діяльності ДПС, розкривається бачення шляхів формування іміджу ДПС як сервісної служби європейського зразка, досягнення високого рівня довіри до ДПС серед громадськості, фізичних та юридичних осіб-платників податків [4].

Так, відповідно до п.п.4.2.1(а), зазначається, що через значний обсяг дискреційних повноважень у працівників ДПС питання корупції є проблемним для всієї інституції.

Негативно впливають на рівень довіри до ДПС такі чинники, як:

1. кількість корупційних ризиків у діяльності ДПС;
2. кількість порушень працівниками органів ДПС норм антикорупційного законодавства;
3. ставлення громадськості до діяльності ДПС.

На мінімізацію впливу зазначених чинників направлена розроблена та впроваджена Антикорупційна програма ДПС на 2023-2025 роки [5]. В рамках цієї програми проведено виявлення корупційних ризиків, проаналізовано та визначено рівні корупційних ризиків, здійснено аналіз описаних потенційно вразливих до корупції функцій і процесів у діяльності ДПС, проведено аналіз нормативно-правових та розпорядчих документів, що регулюють діяльність ДПС, змодельовано способи вчинення корупційних правопорушень, проведено визначення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих осіб, які потенційно можуть брати участь у їх вчиненні, підготовлено пропозиції до заходів впливу на кожний корупційний ризик [5].

З метою інформаційної підтримки функціональних повноважень, зокрема між ДПС, Національним антикорупційним бюро [6] та

Національним агентством з питань запобігання корупції [3] налагоджено інформаційну взаємодію.

Для забезпечення можливості повідомлення про корупцію на вебпорталі ДПС створено банер «Стоп корупція», в якому оприлюднено інформацію про можливість повідомлення про корупцію, у т. ч. шляхом заповнення наведеної форми[4]. Залежно від виду порушення, про яке вказується у повідомленні, та особи ймовірного порушника воно може бути скеровано до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції для подальшого розгляду у межах компетенції.

План заходів щодо виконання Антикорупційної програми ДПС на 2023–2025 роки передбачає реалізацію заходів щодо:

1. дотримання органами ДПС вимог антикорупційного законодавства;
2. антикорупційної політики ДПС щодо впливу на корупційні ризики;
3. навчання працівників ДПС з питань дотримання антикорупційного законодавства (підрозділ 4.2.4(b) «Вдосконалення кадрової політики ДПС»);
4. забезпечення цифрової гігієни, виявлення, реєстрацію та реагування на інциденти інформаційної безпеки;
5. підтримки обізнаності про способи та механізми повідомлення про корупцію, захист прав викривачів;
6. забезпечення прозорості діяльності ДПС, звітування про прогрес у досягненні антикорупційних цілей на офіційному вебпорталі [4].

Коло питань, що стосується визначення та забезпечення довіри до ДПС, як зазначалося, розглянуто в п.п. 4.2.1(в) «Підвищення довіри громадськості та створення позитивного іміджу ДПС». Тут мова іде про реалізацію одного із ключових пріоритетів у діяльності ДПС, а саме:

формування іміджу ДПС як сервісної служби європейського зразка з високим рівнем довіри у суспільстві [7].

За результатами проведеного у 2022 році незалежного Глобального опитування щодо оцінки діяльності ДПС платниками податків, загалом ставлення населення та бізнесу до ДПС позитивне: від 64 % до 75 % опитаних довіряють професіоналізму, доброчесності ДПС, разом з цим абсолютно не довіряють ДПС від 7 % до 15 % опитаних респондентів, що демонструє наявні проблеми у взаємодії платників податків та ДПС та впливає на рівень довіри до податкового органу [4].

Серед факторів, які негативно впливають на рівень довіри платників податків до ДПС, можна виділити наступні:

1. сприйняття працівниками податкових органів платників податків як потенційного порушника податкового законодавства або наявність створення бюрократичних перешкод в процесі взаємодії бізнесу з податковими органами;

2. низький рівень податкової культури та знань у значної частини населення провокує сприйняття конституційного обов'язку щодо сплати податків платниками не як виконання суспільного договору, а як тягар та несправедливість;

3. недостатній рівень охоплення платників податків послугами з питань консультування щодо застосування податкового законодавства платниками податків, зокрема перенавантаження зверненнями системи надання інформаційно-довідкових послуг ДПС переважно у зв'язку із змінами у податковому законодавстві;

4. відсутність у сфері податкового консультування законодавчого регулювання щодо сегментації платників податків за категоріями уваги;

5. наявність від 23 % до 32 % платників податків, які сприймають податковий орган як каральний або корумпований навіть за відсутності негативного досвіду взаємодії з ДПС [4].

Вимогою часу та результатом поглиблення євроінтеграційної політики держави є необхідність побудови партнерських відносин між державою і платниками податків та вирішення проблемних питань в цій двосторонній взаємодії. Досягненню зазначеної мети сприятиме реалізація комплексу заходів урядової політики, який передбачає:

1. підвищення рівня доброчесності працівників ДПС та довіри платників податків до діяльності ДПС;
2. підвищення загального рівня податкової культури платників податків;
3. підвищення рівня сервісу консультування платників податків податковим органом, в тому числі за категоріями уваги;
4. збільшення рівня податкових надходжень, в тому числі за рахунок добровільної сплати (в тому числі за рахунок реалізації заходів, передбачених підрозділом 4.2.2(а) «Управління податковими ризиками (комплаєнс-ризиками)» НСДУ;
5. удосконалення та розширення податкових сервісів та послуг, що надаються податковим органом [8].

Ще одним гостро актуальним питанням діяльності ДПС і водночас реформування існуючої податкової системи є підвищення рівня дотримання податкового законодавства. Над вирішенням викликів в цій сфері зосереджуються практики і заходи, розглянуті в п. 4.2.2. «Підвищення рівня дотримання податкового законодавства».

Так, в п. 4.2.2(а) Управління податковими ризиками (комплаєнс-ризиками) зазначається, що комплаєнс-ризиками в системі податкового адміністрування – ризики, що призводять до втрати доходів у разі, якщо платники податків не дотримуються чотирьох основних обов’язків, визначених податковим законодавством:

1. належної реєстрації в податковій системі;
2. своєчасного подання податкової звітності;

3. зазначення повної та достовірної інформації у податковій звітності;
4. своєчасної сплати податкового зобов'язання в установлені терміни.

У відповідності до цього пункту стратегічна мета управління податковими ризиками (тобто ризиками дотримання податкового законодавства) формулюється, як необхідність постійного підвищення рівня добровільного дотримання платниками податків вимог податкового законодавства шляхом виявлення та визначення пріоритетності ризиків втрати податкових надходжень і впровадження заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків.

НСДУ передбачає подальше інтегрування системи управління податковими ризиками в загальну організаційну структуру та процеси діяльності ДПС. В межах системи управління ризиками дотримання податкового законодавства будуть вживатися заходи реагування на виявлені податкові ризики, спектр яких варіюватиме від сприяння добровільному дотриманню вимог законодавства платниками податків (шляхом їх попередження про податковий ризик та можливість самостійного його усунення) на одному кінці спектру до примусового дотримання вимог (шляхом спрямування податкового контролю на діяльність платників податків, які систематично грубо порушують законодавство) на іншому[8].

Застосування такого підходу до управління податковими ризиками допомагатиме підвищити рівень прозорості та системності в роботі ДПС, забезпечить ефективний розподіл ресурсів, дозволить досягти суттєвої економії часу працівників ДПС та платників податків загалом [9].

За результатами проведеної у 2018 році оцінки ефективності управління ризиками у ДФС з використанням Діагностичного інструменту оцінки податкового адміністрування TADAT були встановлені

неприйнятні результати щодо управління податковими ризиками порівняно з міжнародною передовою практикою та виявлені недоліки наступного характеру:

1. неструктурованість процесу оцінки податкових ризиків, який на момент оцінювання застосовувався в ДФС (робота організовувалася та проводилася не комплексно, а на рівні окремих функціональних підрозділів на щорічній основі);

2. відсутність багаторічного стратегічного документу, який би охоплював всю сферу оцінки податкових ризиків;

3. формалізація чинного процесу управління податковими ризиками у декількох документах, затверджених вищим керівництвом, дотримання вимог яких контролювалося на індивідуальній основі та за необхідності;

4. відсутність щорічного плану покращення податкової дисципліни, який би охоплював усі ризики недотримання вимог податкового законодавства та передбачав би оперативні кроки з метою їх зменшення;

5. обмеженість застосування плану ДФС щодо зменшення податкових ризиків, які, окрім розділу, що стосувався податкових перевірок, не зосереджував окремої уваги на конкретних галузях економіки чи географічних регіонах або окремих категоріях платників податків;

6. відсутність у ДФС узгодженого підходу до зменшення податкових ризиків шляхом комунікації з платниками податків;

7. вади планів проведення податкових перевірок, які визначали лише проведення перевірок, але не передбачали проведення навчальних заходів з підвищення кваліфікації, вдосконалення робочих інструкцій або ефективного розподілу персоналу (характерна фрагментарність таких навчальних заходів, що проводилися не як частина плану дій щодо зменшення податкових ризиків) [10];

8. відсутність в ДФС сталої практики проведення оцінки впливу заходів зі зменшення податкових ризиків на більш широкий спектр питань;

9. відсутність в ДФС регулярного відслідковування процесу управління податковими ризиками або успішності заходів із зменшення таких ризиків, проведення моніторингу та внесення змін до документів, які регулюють цю сферу діяльності, лише за необхідності [4].

Підсилення організаційно - функціональних і управлінських спроможностей ДПС стало ще актуальнішим в контексті відновлення в Україні з 01 грудня 2023 року повноцінного обсягу документальних та фактичних перевірок після періоду мораторію на їх проведення.

Останнє вимагає від ДПС щорічного оперативного плану покращення дотримання податкового законодавства через оцінювання податкових ризиків за основними чотирма видами ризиків: реєстрації, звітування, декларування, сплати, формування переліку податкових ризиків, визначення заходів впливу (реагування) на податкові ризики від консультування платників податків до процесів планування контрольно-перевірочної діяльності, та постійного підвищення кваліфікації персоналу в економічних умовах, що кардинально змінилися [11].

Загалом реформа податкової системи, дороговказом якої є НСДУ, в короткостроковій перспективі зосереджуватиметься на таких ключових напрямках:

1. оцінці ефективності податкових пільг, включаючи їхню вартість для бюджету, щоб мати єдиний підхід до реформи.

2. затвердженні довгострокового Плану цифрового розвитку ДПС відповідно до плану виконання НСД (до кінця 2024 року). Він включатиме заходи з поступової консолідації ІТ платформ та інформаційних ресурсів та їх адміністрування незалежним адміністратором.

3. визначенні стратегічних заходів для забезпечення конфіденційності та захисту даних в системах ДПС (включаючи

інформацію, отриману від платників податків та податкових агентів). Для посилення конфіденційності податкових даних в органах ДПС має бути розроблено концепцію використання податковими органами анонімізованих даних (маскування даних) про платників податків, доки не буде виявлено ризик податкового шахрайства.

4. підготовці законодавчих змін для впровадження правил боротьби з практиками ухилення від сплати податків, які враховуватимуть вимоги Директиви ЄС щодо протидії ухиленню від сплати податків (EU ATAD) та найкращі міжнародні практики запобігання ухиленню від сплати податків і забезпечуватимуть ефективний захист податкової бази від розмивання та виведення прибутку з-під оподаткування [12].

5. посиленні мобілізації доходів у наступних сферах шляхом: розробки комплексного пакету заходів на післявоєнний період для реформування оподаткування викидів вуглецю, що базується на концепції захисту навколишнього середовища; аналізу та оцінки оподаткування видобувних галузей; визначення принципів оподаткування віртуальних активів, узгоджених з правилами ЄС, зокрема щодо обміну інформацією та ініціативами Глобального форуму ОЕСР [5].

В питаннях реформування та покращення організаційно-управлінських спроможностей ДПС передбачається реалізація комплексу заходів, а саме:

1. спрямованих на підвищення довіри громадськості та створення позитивного іміджу ДПС. Як внесок у цей важливий процес буде використовуватися незалежне опитування платників податків про сприйняття ДПС (Глобальне опитування платників податків) як джерело для виявлення ключових проблем. Проводити такі опитування планується на систематичній основі принаймні раз на два роки;

2. розробка методології для впровадження системи управління податковими ризиками. З цією метою планується напрацювання

комплексного плану покращення комплаєнсу щодо ідентифікації, оцінки, аналізу та мінімізації ризиків за основними видами податків;

3. організаційна реструктуризація [13], яка відображатиме результати функціонального перегляду (до кінця 2024 року) для кращого узгодження організаційної структури ДПС з принципом функціонально організованого податкового адміністрування та підтримки сучасних практик управління комплаєнс-ризиками за функціональним принципом;

4. визначенням критеріїв оцінки результативності та ефективності Антикорупційної програми ДПС;

5. впровадженням ІТ-рішень для SAF-T UA (електронний формат подання даних великими платниками податків, одне з євроінтеграційних зобов'язань);

6. підвищенням ефективності обміну інформації з іноземними компетентними органами (в тому числі отримання позитивної оцінки Глобального форуму ОЕСР щодо зрілості системи управління інформаційною безпекою) [5].

Відповідно до підрозділу D. «Фіскальні структурні реформи розділу» розділу II. «Макроекономічна та структурна політика на 2024–2027 роки» можна зробити висновок, що програма фіскальних структурних реформ уряду спрямована на підтримку вступу держави до Європейського Союзу і в цілому зосереджена на пріоритетних напрямках сфери державних фінансів [8].

Пріоритетами в цій сфері є: залучення достатніх надходжень для задоволення потреб у коштах для відбудови та соціальних видатків шляхом впровадження заходів, які підвищують ефективність, справедливість і простоту податкової системи, у тому числі через реалізацію власної багаторічної Національної стратегії доходів (НСД); підготовка системи управління державними інвестиціями та фінансами до післявоєнної епохи, шляхом посилення процесів державного інвестування,

циклу управління проектами та контролю за зобов'язаннями; реформування та зміцнення пенсійної системи та системи соціального захисту, посилення фіскальної прозорості та управління фіскальними ризиками; забезпечення фіскальної стійкості та передбачуваності бюджетної політики шляхом подальшого посилення взаємозв'язку між середньостроковим бюджетним плануванням (СБП), пріоритетами відбудови та управлінням державними інвестиціями з одночасним утриманням під контролем фіскальних ризиків, що виникають від діяльності державних компаній [5].

Висновок з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Підсумовуючи результати проведеного дослідження і враховуючи положення чинного антикорупційного законодавства можна зробити висновок, що впровадження антикорупційної реформи ДПСУ спрямовано на забезпечення виконання ДПС принципу нульової толерантності до корупційних проявів; підвищення рівня доброчесності працівників ДПС та довіри платників податків до діяльності ДПС; підвищення рівня поінформованості платників про антикорупційну діяльність ДПС, про можливі способи повідомлення про корупційні прояви, про їх права як викривачів; підвищення рівня знань працівників ДПС з питань дотримання працівниками органів ДПС антикорупційного законодавства; забезпечення ефективної антикорупційної діяльності уповноважених підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції ДПС; усунення/мінімізація корупційних ризиків в діяльності ДПС; забезпечення усвідомлення усіма працівниками ДПС принципу невідворотності відповідальності за допущені корупційні правопорушення (дисциплінарні проступки). Досягнення зазначених показників і результатів реформи в свою чергу має сприяти посиленню управлінських спроможностей системи органів ДПСУ,

покращенню податкового адміністрування, трансформації ДПСУ в сервісну службу європейського типу.

Література

1. Антикорупційна політика та запобігання корупції в публічному управлінні / І.С. Бондар, В.Г. Горник, С.О. Кравченко та ін. Київ : Ліра-К, 2020. 192 с.

2. Антикорупція та доброчесність. Навчально-методичний посібник. Офіс доброчесності НАЗК. Київ, 2024. 324 с.

3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 5.03.2025).

4. Національна стратегія доходів до 2030 року : Розпорядження КМУ від 27 грудня 2023 р. № 1218-р. *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-natsionalnoi-stratehii-dokhodiv-do-2030-s1218-271223> (дата звернення: 5.03.2025).

5. Антикорупційна програма Державної податкової служби України на 2023 – 2025 роки : наказ ДПС від 10.04.23 №221. *Державна податкова служба України*. URL : <https://tax.gov.ua/diyalnist-/zapobigannya-proyavam-korupts/antikoruptsiyna-programa-derjavnoi-podatkovoi-slujbi-ukraini/> (дата звернення: 8.03.2025).

6. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 5.03.2025)

7. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування : монографія / авт. кол. : В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер. авт. кол.) [та ін.] ; за

ред. Ю. В. Ковбасюка, В. Л. Федоренка. - Київ : Ліра-К, НАДУ, 2016. - 524 с.

8. Меморандум про економічну та фінансову політику : економічна програма. *Міністерство фінансів України*. URL: https://mof.gov.ua/uk/memorandum_of_economic_financial_policies-677 (дата звернення: 8.03.2025).

9. Запобігання корупції : підручник / О. Ю. Шостко та ін.. ; за заг. ред. Б. М. Головкина. Харків : Право, 2019. 289 с.

10. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 №2755-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 5.03.2025)

11. Податкове право : підручник / Д.О. Білінський та ін.; за ред. Д.О. Гетманцева та М.П. Кучерявенка. Київ. нац. ун-т. ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т. ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2023. 464 с.

12. Угода про асоціацію між Україною та ЄС : Закон України від 16 вересня 2014 року № 1678-VI. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 11.03.2025).

13. Антикорупційна політика держави: складові та напрям реалізації : навч. посіб. / авт.. кол. : С.М.Серьогін, В.В. Баштанник, Н.А. Липовська та ін.; за ред. С.М. Серьогіна. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2012. 476 с.

14. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки : Закон України від 20.06.22 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> (дата звернення: 5.03.2025).

References

1. Antykoruptsiina polityka ta zapobihannia koruptsii v publicnomu upravlinni / I.S. Bondar, V.H. Hornyk, S.O. Kravchenko ta in. Kyiv: Lira-K,

2020. 192 s. [in Ukrainian].

2. Antykoruptsiia ta dobrochesnist. Navchalno-metodychnyi posibnyk. Ofis dobrochesnosti NAZK. Kyiv, 2024. 324 s. [in Ukrainian].

3. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukrainian].

4. Natsionalna stratehiia dokhodiv do 2030 roku: rozporiadzhennia KMU vid 27 hrudnia 2023 r. № 1218-r. *Kabinet Ministriv Ukrainy*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-natsionalnoi-stratehii-dokhodiv-do-2030-s1218-271223> [in Ukrainian].

5. Antykoruptsiina prohrama Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy na 2023 – 2025 roky: nakaz DPS vid 10.04.23 №221. *Derzhavna podatкова sluzhba Ukrainy*. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/zapobigannya-proyavam-korupts/antikoruptsiyna-programa-derzhavnoi-podatkovoi-slujbi-ukraini/> [in Ukrainian].

6. Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> [in Ukrainian].

7. Derzhavna antykoruptsiina polityka i zapobihannia ta protydiia koruptsii na publichnii sluzhbi v orhanakh derzhavnoi vlady i orhanakh mistsevoho samovriaduvannia: monohrafiia / avt. kol.: V. V. Vasylevych, T. E. Vasylevska, A. V. Savchenko, V. L. Fedorenko (ker. avt. kol.) [ta in.] ; za red. Yu. V. Kovbasiuka, V. L. Fedorenka. Kyiv: Lira-K, NADU, 2016. 524 s. [in Ukrainian].

8. Memorandum pro ekonomichnu ta finansovu polityku: ekonomichna prohrama. *Ministerstvo finansiv Ukrainy*. URL: https://mof.gov.ua/uk/memorandum_of_economic_financial_policies-677 [in Ukrainian].

9. Zapobihannia koruptsii: pidruchnyk / O. Yu. Shostko ta in.. ; za zah. red. B. M. Holovkina. Kharkiv: Pravo, 2019. 289 s. [in Ukrainian].

10. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 №2755-VI. *Verkhovna Rada Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [in Ukrainian].

11. Podatkove pravo: pidruchnyk / D.O. Bilinskyi ta in.; za red. D.O. Hetmantseva ta M.P. Kucheriavenka. Kyiv. nats. un-t. im. T. Shevchenka ; Nats. yuryd. un-t. im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv: Pravo, 2023. 464 s. [in Ukrainian].

12. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS: Zakon Ukrainy vid 16 veresnia 2014 roku № 1678-VI. *Verkhovna Rada Ukrainy*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text [in Ukrainian].

13. Antykoruptsiina polityka derzhavy: skladovi ta napriam realizatsii: navch. posib. / avt.. kol.: S.M.Serohin, V.V. Bashtannyk, N.A. Lypovska ta in.; za red.. S.M. Serohina. Dnipro: DRIDU NADU, 2012. 476 s. [in Ukrainian].

14. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky na 2021-2025 roky: Zakon Ukrainy vid 20.06.22 r. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> [in Ukrainian].